

MRF 2025.149

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 18. september 2025, j.nr. 23/14446

Ophævet og hjemvist Miljøstyrelsens tilladelse til at foretage klapning af 7.500 m³ materiale fra Dybvig Sejlrende i Smålandsfarvandet grundet overskridelse af miljøkvalitetskrav for bly og cadmium, da klapningsområdet var i ikke-god kemisk tilstand. En stigning i et enkelt repræsentativt overvågningspunkt kan udgøre en forringelse, og der kan ikke opstilles en generel antagelse om spredning af klappmateriale, da spredningen er afhængig af klapteknik, strøm- og bølgeforhold, geografiske forhold, klappmaterialets typiske kornstørrelse og de enkelte stoffer bionedbrydelighed.

Miljøstyrelsen meddelte i november 2023 tilladelse til Lolland Havne efter havmiljølovens § 26 til i en 5-årig periode at foretage klapning af 7.500 m³ materiale fra oprensning af Dybvig Sejlrende i vandområde nr. 34, Smålandsfarvandet Syd, på klappads i vandområde nr. 206, Smålandsfarvandet åbne del, hvor begge vandområder er målsat til god kemisk tilstand. Efter vandområdeplanerne 2021-2027 er den kemiske tilstand ikke god for vandområde nr. 34 og vandområde nr. 206 grundet overskridelse af miljøkvalitetskravene for bly, cadmium og kviksølv i biota. Miljøstyrelsen havde i tilladelsen vurderet, at koncentrationen af bly og cadmium i klappmaterialet ikke overskred miljøkvalitetskravene for god kemisk tilstand, og at tilladelsen derfor ikke ville medføre en forringelse af vandområdets tilstand. Afgørelsen blev påklaget af foreningen Borgergruppen for minimering af miljøskader, der bl.a. gjorde gældende, at tilladelsen ville medføre en forringelse af vandområdenes tilstand, og tilladelsen derved var meddelt i strid med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3. Under klagesagsbehandlingen fremsendte Miljøstyrelsen supplerende oplysninger, hvor det ved beregning af påvirkningen af vandområdet for klappadsen var lagt til grund, at der ville ske en spredning af 25 % af klappmateriale fra samtlige tilladte klappladser i kumulation til vandområdet, så der ikke skete en forringelse af det samlede vandområde. Miljø- og Fødevareklagenævnet (formanden) lagde til grund, at hvis miljømålet ikke er opfyldt for et vandområde, kan myndigheden efter indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, ikke meddele tilladelse, der medfører en forringelse af tilstanden eller hindre opfyldelse af miljømålet for et målsat vandområde. Bestemmelsen implementerer forbuddet mod forringelse i vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, hvilket

efter EU-Domstolens dom i sag C-461/13, Weser, alene forudsætter, at mindst et af kvalitetselementerne falder et niveau. Af sag C-535/18 (**MRF 2020.5**) fremgår, at der foreligger en forringelse af tilstanden, når et kvalitetselement ikke overholdes på et enkelt overvågningspunkt i vandforekomsten. Nævnet henviste til, at det ligeledes fremgår af Miljøstyrelsens vejledning af 4. april 2025 til bekendtgørelse om krav til udledning af visse fremmede stoffer til overfladevand og havområder, FAQ 43, del III, at vurderingen af en koncentrationsstigning, skal foretages i et punkt, som er repræsentativ for det eller de berørte vandområder som helhed. Nævnet lagde til grund, at den kemiske tilstand for vandområde nr. 206 med klappadsen var ikke-god, og at Miljøstyrelsens vurderingen var baseret på en beregning baseret på en antagelse om en årlig spredning af 25 % af det samlede klappmateriale inden for det samlede vandområde nr. 206 med et areal på 1217 km². Miljø- og Fødevareklagenævnet fandt, at beregningen ikke var foretaget i forhold til, at en koncentrationsstigning på et enkelt repræsentativt overvågningspunkt er tilstrækkeligt til at udgøre en forringelse. Tilladelsen var derfor meddelt i strid med Miljøstyrelsens egen vejledning og sag C-535/18 (**MRF 2020.5**), hvorfor nævnet ophævede og hjemviste sagen med bemærkning om, at der ved en fornyet behandling ikke kan opstilles en generel antagelse om spredning af klappmateriale og sediment ved beregning af koncentrationsstigninger, da spredningen er afhængig af de konkrete forhold som klapteknik, strøm- og bølgeforhold, geografiske forhold og klappmaterialets typiske kornstørrelse. Ved beregningen skal tillige inddrages hensynet til det pågældende stofs bionedbrydelighed og varigheden af tilladelsen.

Kommentar: Ophævelsen af Miljøstyrelsens klaptilladelse følger de samme retlige vurderinger, som begrundede ophævelse af klaptilladelserne i **MRF 2025.93 Mfk**, **MRF 2025.94 Mfk** og **MRF 2025.96 Mfk**, men kan sammenholdes med den noget mere lempeligere vurdering i **MRF 2025.83 Mfk**, hvor Miljøstyrelsens klaptilladelse vedrørende Flådestation Korsør blev stadfæstet.

Ophævelse og hjemvisning i sag om tilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra Dybvig sejlrende på klappads i Smålandsfarvandets åbne del

Sag: 23/14446

Dato: 18. september 2025

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter havmiljølovens § 26, jf. § 51, stk. 1, nr. 1.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 1. november 2023 om tilladelse til klapning af oprensningsmateriale fra Dybvig sejlrende på klappads K_033_03 i Smålandsfarvandets åbne del, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen kan anlægges ved domstolene.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 29. november 2023 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Borgergruppen for minimering af miljøskader ved klapning i danske havområder.

Klager har anført, at klapning af sediment må betragtes som et projekt til bortskaffelse af affald, jf. miljøvurderingslovens bilag 2, pkt. 11, litra b, hvorfor projektet burde have været miljøvurderet efter miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen lider herefter ifølge klager af en mangel.

Klager har desuden anført, at ansøger ikke i tilstrækkelig grad har begrundet behovet for klapning. Klager har i den forbindelse bemærket, at ansøger i forhold til spørgsmålet om nyttiggørelse alene har svaret, at ansøger har forstået, at der ved tidligere lejlighed ikke har været mulighed for at nyttiggøre sedimentet.

Videre har klager anført, at Miljøstyrelsen ikke i tilstrækkeligt omfang har belyst miljøkonsekvenserne af kumulerende effekter i relation til andre klaptilladelser og presfaktorer. Det af styrelsen anførte om, at ingen miljøfarlige forurenende stoffer overstiger det øvre aktionsniveau kan ifølge klager ikke være tilstrækkeligt. Det er ligeledes klagers opfattelse, at det er styrelsens ansvar at indhente data, således at det er muligt at lave iltmålinger i klapområdet.

Klager har endvidere anført, at årsagen til manglende målopfyldelse for god kemisk tilstand bl.a. er, at der er for høje koncentrationer af bly, kviksølv og cadmium i vandområdet. Klager har i den forbindelse bemærket, at klapmaterialet bl.a. har forhøjede koncentrationer af cadmium. Det er herefter klagers opfattelse, at klaptilladelsens merudledning af miljøfarlige forurenende stoffer er i strid med indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3.

For så vidt angår bilag IV-arten marsvin har klager anført, at Miljøstyrelsen bruger forældede data, hvormed forudsætningerne for konklusionen er fejlbehæftede. Klager har hertil bemærket, at der snart ikke er flere fisk tilbage, og at marsvinene dør af sult.

Endelig har klager anført en række betragtninger om, at fiskene er ved at forsvinde i de danske marine vandområder, og at der ikke er vedtaget en troværdig plan for at opnå god økologisk tilstand inden udgangen af 2027.

2. Sagens oplysninger

2.1 Naturforhold

2.1.1 Vandområde 34 og 206

Optagningsområdet er beliggende i vandområde 34 Smålandsfarvandet, syd, mens klappladsen er beliggende i vandområde 206 Smålandsfarvandet, åbne del. Det fremgår af bilag 2 til miljømålsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelsens § 3, nr. 2, at begge vandområder er målsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.[4]

På tidspunktet for meddelelse af tilladelse til klapning udgjorde vandområdeplanerne for 2021-2027 administrationsgrundlaget.[5]

Tilstandsvurderingen af vandområderne fremgår af MiljøGIS for vandområdeplanerne for 2021-2027.[6]

Om den kemiske tilstand fremgår det, at den samlede tilstand for vandområde 34 Smålandsfarvandet, syd er ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for bly, cadmium og kviksølv i biota er overskredet. Den samlede tilstand for vandområde 206 Smålandsfarvandet, åbne del er ligeledes ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for bly, cadmium og kviksølv i biota er overskredet.

Endvidere fremgår det af MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner for 2021-2027,[7] at den kemiske tilstand for vandområde 34 Smålandsfarvandet, syd er ikke-god, hvilket ifølge Vandplandata (genbesøg af vandområdeplanerne)[8] fortsat skyldes overskridelser af kviksølv og cadmium i biota.

Derudover fremgår det af de nye data, at den kemiske tilstand for vandområde 206 Smålandsfarvandet, åbne del er ikke god, hvilket nu tillige skyldes overskridelser af miljøkvalitetskravet for benz(a)pyren og nikkel i sediment.

2.2 Den påklagede afgørelse

Miljøstyrelsen har den 1. november 2023 med hjemmel i havmiljølovens § 26 meddelt en 5-årig tilladelse til Lolland Havne til klapning af i alt 7.500 m³ oprensningsmateriale fra Dybvig sejlrende på klapplads K_033_03 i Smålandsfarvandet, åbne del.

Det fremgår af afgørelsen, at Lolland Havne har ansøgt om tilladelse til klapning af oprensingsmateriale, der stammer fra sejlrunden ud for Dybvig Havn på Fejø.

Miljøstyrelsen har vurderet, at klapmaterialet ikke er egnet til bypass eller nyttiggørelse, idet materialet indeholder lettere forhøjede koncentrationer af miljøfarlige forurenende stoffer. Styrelsen har videre bemærket, at materialet er finkornet, at 50 % udgøres af sand, som har kornstørrelse varierende fra meget finkornet sand til mellemkornet sand, og at 40 % udgøres af finere materialer i form af silt og ler. Strukturen af materialet medfører ifølge styrelsen, at det ikke er egnet til kystfodring eller anden form for nyttiggørelse.

Miljøstyrelsen har i forhold til sedimentet vurderet følgende i tilladelsen:

"I forbindelse med ansøgning om klapning blev der i september 2022 foretaget analyser af havbundsmateriale fra Dybvig sejlrende. I tabel 1 er vist resultatet af disse analyser, samt værdierne for nedre og øvre aktionsniveau, jf. klapvejledningen^[fødnote]. For de stoffer, hvor nedre aktionsniveau er overskredet, er der desuden vist den i forvejen forekommende koncentration i sediment fra omgivelserne med et tilsvarende organisk indhold. [...]

Tabel 1. Gennemsnitsværdier af analyser for blandingsprøver fra Dybvig sejlrende, samt baggrundskoncentrationer og aktionsniveauer

Stof	Gennemsnit af analyseresultater	Eksisterende baggrundskoncentration ved tilsvarende glødetab*. (Nedre og Øvre 95%-konfidensinterval)		Nedre aktionsniveau mg/kg TS	Øvre aktionsniveau mg/kg TS
Tørstofindhold i % af prøve	29,6				
Glødetab (GT) i % af tørstof	4,1				
Arsen (mg/kg TS)	3,8			20	60
Bly (mg/kg TS)	16			40	200
Cadmium (mg/kg TS)	0,97	0,12	0,7	0,4	2,5
Krom (mg/kg TS)	13			50	270
Kobber (mg/kg TS)	49	5,56	22,1	20	90
Kviksølv (mg/kg TS)	0,12			0,25	1
Nikkel (mg/kg TS)	14			30	60
Tributyltin (TBT) mg/kg TS)	0,06	0,001	0,030	0,007	0,200

Zink (mg/kg TS)	110			130	500
PAH (mg/kg TS)**	1,7			3	30
PCB (mg/kg TS)***	0,01				

TS = tørstof. GT = glødetab.

* Vandområdets baggrundskoncentrationer af tungmetaller baseret på data fra statslige overvågningsprogrammer. Data er vægtet i forhold til det organiske indhold (glødetab), der blev fundet i opgravningsområdet.

** Summen af de følgende 9 PAH'er: anthracen, benz[a]anthracen, benz[g,h,i]perylene, benz[a]pyren, chrysen, flouranthen, indeno[1,2,3-cd]pyren, pyren & phenanthren.

*** Summen af følgende 7 PCB'er: PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 118, PCB 138, PCB 153, PCB 180

Ingen af de målte stoffer ligger over øvre aktionsniveau. I forhold til klapvejledningens nedre aktionsniveau angives stoffer med højere koncentrationer med gul markering. Cadmium, kobber samt TBT overskrider nedre aktionsniveau, og placerer materialet i forureningsgrad B jf. klapvejledningen. Disse tre stoffer forefindes i højere koncentrationer i klapmaterialet end i den omkringliggende eksisterende havbund. Forureningen er dermed højst sandsynligvis sket via kilder fra havnen i form af rester af bundmaling eller forbrænding."

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at forskellen i koncentrationer på og omkring klappladsen før og efter klapning vil være ubetydelig. Styrelsen har anført, at der ved klapning i vandområde 206 vil ske en hurtig opblanding af materialet med det sediment, der findes på stedet i forvejen, og med det sediment, der transporteres langs bunden i vandfasen som følge af den naturlige sedimentvandring.

Videre har Miljøstyrelsen vurderet, at optagningen og klapningen ikke vil medføre en forringelse af vandområdets økologiske tilstand eller ændre på vandområdets mulighed for at opfylde god økologisk tilstand.

Miljøstyrelsen har vurderet, at kun miljøkvalitetskrav for sediment er relevante miljøkvalitetskrav i forhold til vurdering af den kemiske tilstand og påvirkning ved denne klapning. Det er herefter styrelsens vurdering, at en eventuel påvirkning omkring optagningsstedet og klappladsen vil udgøre en ubetydelig påvirkning af vandområderne, og at tilladelsen ikke vil medføre en forringelse af overfladevandområdernes tilstand og ikke vil være til hinder for opfyldelsen af målet om god kemisk tilstand. Styrelsen har lagt vægt på, at klapmaterialets indhold af bly og cadmium ikke overskrider de respektive miljøkvalitetskrav for god kemisk tilstand i vandområderne. Styrelsen har endvidere bemærket, at klapmaterialets indhold af antracen på 0,047 mg/kg TS overskrider miljøkvalitetskravet på 0,0048 mg/kg TS, men at både vandområde 34 og 206 er i god kemisk tilstand i forhold til antracen. Styrelsen har herefter vurderet, at mængden af antracen ikke er til hinder for, at vandområdet kan opnå god kemisk tilstand. Styrelsen har lagt vægt på, at det er en lille mængde sediment, der skal klappes på årlig basis, og at påvirkningen skal vurderes på vandområdeniveau.

Endvidere har Miljøstyrelsen oplyst, at klapplads K_033_03 benyttes af yderligere to havne, og at der samlet er tilladt klappet 37.500 m³ sediment over de næste 5 år. Styrelsen har desuden anført, at klappladsen dækker et areal på 0,57 km², og at med de tilladte klapninger vil det teoretisk medføre et 6,5 cm tykt lag på havbunden, hvis det hele klappes på en gang. Dette vil ifølge styrelsen dog aldrig ske i praksis, idet oprensning håndteres løbende hen over 5 år. Derudover har styrelsen henvist til, at der er

bølger, der har flyttet sand og andet havbundsmateriale ned i sejlrenderne, og at de samme naturkræfter også virker ude på klappladsen, hvormed det klappede sediment vil genindgå i den naturlige sedimentvandring i området.

I forhold til den kumulerende effekt har Miljøstyrelsen endvidere vurderet, at alt havbundsmateriale, som skal klappes på K_033_03, har forureningsniveauer under øvre aktionsniveau. Der vil herefter ifølge styrelsen ikke opbygges kumulerende niveauer af miljøfarlige forurenende stoffer på klappladsen, som overskrider øvre aktionsniveau. Det er ligeledes styrelsens vurdering, at det kan være miljømæssigt fornuftigt at anvende det samme areal til flere tilladelser til klappning, da den arealmæssige påvirkning derved mindskes i forhold til, hvis der inddrages nye arealer.

Miljøstyrelsen har oplyst, at det nærmeste råstofvindingsområde med gældende tilladelse er beliggende i en afstand på ca. 4 km nord for klappladsen. Styrelsen har vurderet, at strømretningen i området, som er nordvest- sydøst gående, ikke vil medføre væsentlige kumulerende effekter som følge af sedimentspredning ved samtidig klappning og råstofvindning.

Miljøstyrelsen har endvidere vurderet, at optagning og klappning ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på Natura 2000-områders habitattyper, de beskyttede arter i habitatområdet, eller de fugle, der udgør udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet.

For så vidt angår bilag IV-arter er det Miljøstyrelsens vurdering, at klappningen ikke vil have en væsentlig negativ betydning for marsvin. Styrelsen har bemærket, at hverken marsvin eller de fisk, der udgør deres fødegrundlag, vil blive påvirket i et sådant omfang, at fødeudbuddet for marsvin forringes, idet de blot midlertidigt vil flytte sig fra sedimentfanerne i den korte tid, hvor arbejdet pågår.

Miljøstyrelsen har samlet vurderet, at en tilladelse til at klappe materiale fra Dybvig sejlrende på den ansøgte klapplads og på de angivne vilkår vil være acceptabel i henhold til den gældende lovgivning og vejledning herom.

2.3 Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen

Miljøstyrelsen har den 3. maj 2024 i bemærkninger til klagen anført, at Miljø- og Fødevareklagenævnet i afgørelse af 8. april 2021 har konkluderet, at klappning ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag, og at styrelsen ikke har hjemmel til at forvalte reglerne på en måde, som strider mod nævnets fortolkning. Styrelsen har desuden bemærket, at kommentaren på Miljøretlig Forskningsportal ikke har ført til, at nævnet efterfølgende har fundet anledning til af egen drift at genoptage sagen og varsle ændring af nævnets fortolkningspraksis.

Miljøstyrelsen har endvidere anført, at administrationen af reglerne om genplacering af havbundsmateriale skal følge et hierarki, som indebærer, at muligheden for at bypasse eller nyttiggøre materialet skal undersøges, inden der gives tilladelse til klappning. Klapbekendtgørelsen fastlægger ikke nærmere undersøgelseskrav, procedurer eller vurderingskriterier for afklaringen af nyttiggørelsesmuligheder. Styrelsen har vurderet, at materialet, der er ansøgt klappet, har en struktur, som gør det uegnet til brug for nyttiggørelsesformål, hvorfor styrelsen har behandlet ansøgningen som en klapsag.

I forhold til klagepunktet om den kemiske tilstand har Miljøstyrelsen bemærket, at det i styrelsens vurdering er lagt til grund, at der er god kemisk tilstand for de stoffer, der er relevante at vurdere i den konkrete sag, og at vurderingen foretages på enkeltstof niveau.

2.4 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har den 8. april 2025 anmodet Miljøstyrelsen om at oplyse, om de nye data på vandplandata.dk fra januar 2025 giver anledning til en fornyet vurdering. Ligeledes har nævnet anmodet om, at styrelsen fremsender de beregninger, der ligger til grund for styrelsens vurdering af, at klapningen ikke vil forringe den kemiske tilstand i vandområde 206. Styrelsen er i den forbindelse blevet bedt om at oplyse, hvad den beregnede koncentration af de stoffer, der er relevante at vurdere i den konkrete sag, vil være i vandområde 206, når den aktuelle og alle øvrige relevante klapninger, herunder både gældende og udløbne tilladelser, i vandområde 206 tages i betragtning.

Miljøstyrelsen har den 28. april 2025 fremsendt høringssvar. Styrelsen har bemærket, at de nye data på vandplandata.dk er en høringsversion i forbindelse med genbesøget af vandområdeplan 2021-2027. Styrelsen har bemærket, at det er data for den gældende vandområdeplan 2021-2027, der er lagt til grund ved styrelsens beregninger, og at der ikke er behov for fornyede vurderinger på baggrund af data fra vandplandata.dk.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at den kumulerende effekt fra relevante klapninger på klappladser i vandområde 206, inklusiv klapning af påklagede tilladelser, der potentielt kan blive relevante i fremtiden, samt mængder fra udløbne tilladelser, ikke vil medføre en forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 206, ligesom klapningen ikke vil hindre, at vandområdet opfylder miljømålet om god kemisk tilstand.

Miljøstyrelsen har endvidere oplyst, at der i vandområde 206 ligger fem aktive klappladser, som benyttes til klapning af sediment fra i alt 19 tilladelser, herunder den påklagede afgørelse, yderligere en påklaget afgørelse og tre udløbne tilladelser. Det er styrelsens opfattelse, at de relevante klaptilladelser er dem, der er aktive, og dem der er påklaget. Videre har styrelsen bemærket, at alle tilladelser, også de udløbne, er medtaget i beregningerne, og at flere af tilladelserne har været gyldige i en årrække, hvorfor der allerede er klappet en del af den mængde sediment, som de har tilladelse til.

Miljøstyrelsen har lavet en tabel med et overblik over klaptilladelserne:

"

Havn	MST j.nr.	Rest-mængde (m ³)	Gyldighedsperiode (fra)	Gyldighedsperiode (til)	Total tilladt mængde (m ³)	Klappads-nummer
Stignæs SOT Pier og GOT Pier,	2020-5459	15973	26-03-2021	26-03-2026	30000	K_033_02
Karrebæksminde Yderhavn	2020-16605	3900	06-04-2021	06-04-2026	6200	K_033_02
Stignæs Oil Terminal	2019-4617	60	29-05-2020	29-05-2025	2900	K_033_02
Stignæs Færgehavn	2019-4623	22500	10-06-2020	10-06-2025	22500	K_033_02
Korsør Havn	2020-41638	35500	17-01-2025	17-01-2030	35500	K_033_02
Flådestation Korsør	2021-51366	35000	16-04-2025	16-04-2027	35000	K_033_02
Dybvig Havn	2020-5136	1960	25-11-2020	25-11-2025	5000	K_033_03
Ringsted-Femern Banen	2021-5328	61037	26-09-2023	26-09-2028	75000	K_033_03
Askø Havn	2022-41830	7500	20-12-2023	20-12-2028	7500	K_033_03
Lystbådehavnen Vikingen	2020-15910	2202	14-05-2021	14-05-2026	15000	K_033_03
Dybvig Havn sejlrende (påklaget – ikke gældende)	2022-42802	7500			7500	K_033_03
Femø Havn (tilladelse udløbet)	2019-4621	0 (4380) *	21-02-2020	21-02-2025	6500	K_033_03B
Kragenæs gl. Havn	2019-5552	7220	16-06-2020	16-06-2025	7500	K_033_03B
Flex Gødning A/S	2020-44122	3000	18-05-2022	18-05-2027	3000	K_033_04
Vordingborg havn	2022-4944	80000	02-02-2023	02-02-2028	80000	K_033_04
Onsevig Havn	2021-20448	4000	07-05-2022	07-05-2027	5000	K_055_02
Masnedssund Havn (tilladelse udløbet)	MST-802-00066	0 (1300) **	11-11-2019	12-11-2024	10.000	K_033_04
Næstved Havn (tilladelse udløbet)	MST-802-00079	0 (0) **	17-10-2019	19-09-2024	50.000	K_033_02
Skælskør Sejlrrende (påklaget – ikke gældende)	2022-22612	8000			8000	K_033_02

*Tilladelsen er udløbet siden sidst indsendte bemærkninger. Der er derfor 0 m³ i restmængde. Tallet i parentes er det tal der var i restmængde ved sidst indsendte bemærkninger, og er det tal der er benyttet i beregningerne.

** Tilladelserne er udløbet, og har derfor en restmængde på 0. Tallet i parentes er den mængde der er blevet klappet i tilladelsens løbetid, og det tal der er benyttet i beregningerne."

Miljøstyrelsen har oplyst, at den totale restmængde for de 19 klaptilladelser, er 299.732 m³ sediment, og at hvis denne mængde fordeles på de tilbageværende år i de respektive tilladelsers gyldighedsperiode, vil der blive klappet en årlig mængde på 116.000 m³. Styrelsen har i den forbindelse anvendt et spild på 25 % af denne mængde i beregningerne. Styrelsen har ud fra beregningerne vurderet, at klappningen af 116.000 m³ ikke vil medføre en forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 206. Resultatet af beregningerne fremgår af tabel 2, hvoraf det kan ses, at TBT er i ikke-god kemisk tilstand, idet miljøkvalitetskravet i sediment på 0,0013 mg/kg TS er overskredet med en koncentration på 0,0034 mg/kg TS i vandområde 206, og benz(a)pyren er i ikke-god kemisk tilstand, idet miljøkvalitetskravet på 0,007 mg/kg TS er overskredet med en koncentration på 0,0273 mg/kg TS i vandområde 206. Det fremgår endvidere af tabellen, at der ikke sker en stigning i koncentrationen af ovenstående stoffer efter klappning.

Klager har den 7. maj 2025 oplyst, at Næstved Havn over for klager har oplyst, at havnen i 2024 har klappet 11.755 m³ sediment, og ikke som oplyst af Miljøstyrelsen, 0 m³. Klager har i den forbindelse anført, at styrelsens beregninger er forkerte.

Miljøstyrelsen har den 16. maj 2025 bemærket, at de mængder, som styrelsen har anvendt i beregningerne, er baseret på de oplysninger, som tilladelsesindehaverne lovpligtigt skal oplyse om i medfør af klapbekendtgørelsens § 12. Næstved Havn har ifølge styrelsen ikke foretaget indberetninger i 2024. Styrelsen har ligeledes bemærket, at der ifølge klapbekendtgørelsens § 13 skal foretages årsindberetninger for, hvor meget sediment tilladelsesindehaver har klappet, bypasset eller nyttiggjort det foregående år. Styrelsen har hertil oplyst, at styrelsen i øjeblikket behandler årsindberetningerne for klappmængderne i 2024, og at dette kan føre til korrektion af de endelige data herfor.

I forhold til Næstved Havn har Miljøstyrelsen oplyst, at der er en række uoverensstemmelser i indberetningsdata fra havnen, og at indtil dette eventuelt er blevet korrigeret, er det data for klapstart og -slut indberetningerne, der skal anvendes i beregningerne. Styrelsen har dog oplyst, at det ikke ændrer på styrelsens konklusion om kumulerende effekter, hvis klagers oplysninger medtages i beregningerne. Hertil har styrelsen henvist til deres beregninger i tabel 2, hvoraf det bl.a. fremgår, at miljøkvalitetskravet i sediment for nikkel, TBT og benz(a)pyren er overskredet i vandområde 206. Af tabellen kan det endvidere ses, at koncentrationen af TBT i vandområde 206 efter klapping af 116.000 m³ oprensningsmateriale stiger fra 0,00732 mg/kg TS til 0,00733 mg/kg TS.

Klager har den 26. august og 30. august 2025 fremsendt supplerende bemærkninger. Klager har bemærket, at Miljøstyrelsen anvender forkerte og utilstrækkelige oplysninger ved inddragelse af kumulerende effekter. Klager har desuden bemærket, at styrelsen bevidst har undladt at indføre miljøkvalitetskrav for sediment og biota for en række kritiske miljøfarlige forurenende stoffer, hvilket er i strid med EU-regler på området. Alle klapsager bør ifølge klager sættes i bero, indtil lovgivningen herom er på plads.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, 1. pkt., i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle forholdet vedrørende den tilladte klappings påvirkning af den kemiske tilstand i vandområde 206.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Miljøstyrelsen vil skulle tage i betragtning i forbindelse med en fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Havmiljølovens § 25 indeholder et generelt forbud mod dumpning af stoffer eller materialer, bortset fra dumpning af optaget havbundsmateriale.

I henhold til havmiljølovens § 26, stk. 1, kan miljøministeren meddele tilladelse til dumpning af optaget havbundsmateriale. Denne beføjelse er delegeret fra miljøministeren til Miljøstyrelsen.[9]

I vurderingen af en ansøgning om tilladelse til dumpning af optaget havbundsmateriale skal indgå de forhold og hensyn, der er anført i havmiljølovens bilag 1, jf. lovens § 26, stk. 2. Der må kun meddeles tilladelse til dumpning af havbundsmateriale, såfremt havbundsmaterialet vurderes at indeholde uvæsentlige mængder og koncentrationer af de i bilag 2 nævnte stoffer og materialer, og såfremt disse ikke er tilført havbundsmaterialet med henblik på bortskaffelse, jf. havmiljølovens § 26, stk. 3.

Miljøstyrelsen kan i henhold til havmiljølovens § 26, stk. 4, til brug for vurderingen i stk. 2 og 3 stille krav om, at ansøgeren for egen regning lader foretage analyser af havbundsmaterialet, herunder udarbejder en miljøkonsekvensvurdering.[10]

Tilladelse til dumpning af havbundsmateriale skal i henhold til havmiljølovens § 27, stk. 1, være tidsbegrænset og angive, hvilke stoffer eller materialer, der omfattes af tilladelsen, den samlede mængde, positionen for dumpningen og tilladelsens udløbsdato. Endvidere kan der i tilladelsen stilles vilkår om bl.a. fremgangsmåden, herunder om optagning og udlægning, tilsyns- og sikkerhedsforanstaltninger og indberetning.

Havmiljølovens bilag 1 indeholder en liste over forhold, der skal vurderes i forbindelse med behandling af en ansøgning om tilladelse til klappning, herunder bl.a. relevante sedimentforhold, klappmaterialets fysiske, kemiske, biokemiske og biologiske egenskaber, klappmetode og optagningsmetode. Derudover fremgår det, at det generelt skal overvejes, om der er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for en vurdering af følgerne af den ansøgte klappning.

Administrationen af klaptilladelser er nærmere reguleret i klappbekendtgørelsen,[11] der er udstedt bl.a. med hjemmel i havmiljølovens § 28.

Miljøstyrelsen skal i henhold til bekendtgørelsens § 7, stk. 1, foretage en vurdering af sedimentets eller oprensings- og uddybningsmaterialernes forureningsgrad. I det omfang oprensings- og uddybningsmaterialer ikke skal videreføres ved bypass eller nyttiggøres, tager Miljøstyrelsen i henhold til bekendtgørelsens § 7, stk. 4, stilling til, om der skal gives tilladelse til klappning.

Miljøstyrelsen kan i henhold til bekendtgørelsens § 10 fastsætte en række vilkår i tilladelsen til klappning, herunder om optagnings- og klappmetode, jf. § 10, stk. 2, nr. 6 og nr. 7.

3.2.2 Påvirkning af vandområde 206

Det fremgår af vandrammedirektivets artikel 4, stk. 1, litra a), nr. i), at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse af tilstanden for alle overfladevandområder.

Vandrammedirektivets bestemmelser er bl.a. implementeret i lov om vand-planlægning.[12] Med hjemmel i denne lov er indsatsbekendtgørelsens § 8 bl.a. fastsat.[13]

Det fremgår af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, at statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen ved administration af lovgivningen i øvrigt skal forebygge forringelse af tilstanden for overfladevand-områder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål,

der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster,^[14] ikke forhindres.

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 3, at myndigheden kun kan træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet ikke er opfyldt, hvis afgørelsen ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdet eller grundvandsforekomstens tilstand, og ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Det følger af indsatsbekendtgørelsens § 8, stk. 5, at i vurderingen af, om der kan træffes afgørelse efter bestemmelsens stk. 2-4, skal omfanget af den samlede påvirkning af overfladevandområdet eller grundvandsforekomsten fra øvrige kilder, herunder fra godkendte, endnu ikke gennemførte projekter og aktiviteter, tages i betragtning.

Hvad der udgør en forringelse af tilstanden af et vandområde, er ikke nærmere defineret i vandrammedirektivet. Det følger dog af EU-Domstolens dom i sag C-461/13, *Weser*, at begrebet forringelse af tilstanden af et vandområde skal fortolkes sådan, at der foreligger en forringelse, når mindst et af kvalitetselementerne falder et niveau, selv om denne forringelse ikke fører til, at hele vandområdet rykker en klasse ned. Hvis det pågældende kvalitetselement allerede befinder sig i den laveste klasse, udgør enhver forringelse af dette element imidlertid en forringelse af tilstanden for et vandområde.^[15]

Endvidere følger det af EU-Domstolens dom i sag C-535/18, *Land Nord-rhein-Westfalen* angående vandrammedirektivet og målsat grundvand, at begrebet forringelse af tilstanden skal forstås ens, uanset om der er tale om overfladevand eller grundvand.^[16]

Det fremgår videre af *Land Nordrhein-Westfalen*-dommen, at begrebet forringelse af tilstanden skal fortolkes med henvisning til såvel et kvalitetselement som et stof, samt at den tærskel, over hvilken der konstateres en tilsidesættelse af forpligtigelsen til at forebygge forringelser af et vandområdes tilstand, skal være så lav som mulig, hvilket medfører, at en manglende overholdelse af et af kvalitetselementerne i vandrammedirektivets definition af god kemisk tilstand for grundvand udgør en forringelse af den pågældende grundvandsforekomsts kemiske tilstand.^[17]

På den baggrund har EU-Domstolen herefter udtalt i *Land Nordrhein-Westfalen*-dommen, at enhver efterfølgende stigning i koncentrationen af et forurenende stof, der, henset til direktiv 2006/118,^[18] allerede overskrider et miljøkvalitetskrav eller en af medlemsstaten fastsat grænseværdi, ligeledes udgør en forringelse.^[19]

Det følger herudover af *Land Nordrhein-Westfalen*-dommen, at når et kvalitetselement ikke overholdes på et enkelt overvågningspunkt i en grundvandsforekomst, skal der følgelig konstateres en forringelse af den kemiske tilstand heraf som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra b), nr. i) i vandrammedirektivet.^[20]

EU-Domstolen har i *Association France Nature Environnement*-dommen endvidere fastslået, at også en midlertidig kortsigtet forringelse uden langsigtede konsekvenser kan udgøre en forringelse i vandrammedirektivets forstand, jf. præmis 42 og 45.^[21]

Miljø- og Fødevarerklagenævnet konstaterer, at det af vandplandata.dk for vandområdeplanerne for 2021-2027 fremgår, at den samlede kemiske tilstand for vandområde 206, Smålandsfarvandet, åbne del, er ikke-god, idet miljøkvalitetskravet for bly, kviksølv og cadmium i biota er overskredet. Nævnet konstaterer desuden, at det af de revurderede data på vandplandata.dk for vandområdeplanerne 2021-2027 fremgår, at vandområde 206 fortsat er i ikke-god kemisk tilstand, og at miljøkvalitetskravet

for benz(a)pyren og nikkel i sediment er overskredet. Det fremgår tilsvarende af sagens oplysninger, at benz(a)pyren, nikkel og TBT i sediment er i ikke-god kemisk tilstand i vandområde 206.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer endvidere, at miljøkvalitetskravet for arsen i sediment, ud fra datablade fra februar 2023,^[22] er på 0,4 mg/kg TS. Nævnet konstaterer i den forbindelse, at miljøkvalitetskravet for arsen i sediment er overskredet i vandområde 206, med en koncentration på 3,9 mg/kg TS. Nævnet bemærker hertil, at det kumulerede klapmateriale indeholder en koncentration af arsen på 4,05 mg/kg TS.

Endvidere konstaterer Miljø- og Fødevareklagenævnet, at koncentrationen af bl.a. TBT på 0,03 mg/kg TS i det kumulerende klapmateriale overskrider miljøkvalitetskravet i sediment for TBT på 0,0013 mg/kg TS i vandområde 206.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det fremgår af Miljøstyrelsens FAQ-vejlednings svar på spørgsmål 43 (FAQ 43, del III) og svar på spørgsmål 44 (FAQ 44), at stigningen i en koncentration af et stof i sedimentet ikke må stige på et repræsentativt målepunkt, og at stigningen derudover skal være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment, og at klapmaterialet ved beregningen antages at blive fordelt jævnt over bunden på et afgrænset areal.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Miljøstyrelsen i bemærkninger til klagen har anført, at den mulige påvirkning af vandområdets kemiske tilstand er beregnet på baggrund af et spild på 25 % af den totale restmængde fra 19 klaptilladelser, fordelt på de tilbageværende år, i de respektive tilladelsers gyldighedsperiode. Nævnet har endvidere ud fra styrelsens oplysning om, at vurderingen foretages på vandområdeniveau, forstået det således, at beregningen af koncentrationsændringen som følge af klapningen er beregnet som en middelværdi af koncentrationen over hele vandområdet, hvor det antages, at sedimentspildet fra klapningen over et år fordeles jævnt over hele vandområdet. Nævnet bemærker, at styrelsen i den påklagede afgørelse hermed har foretaget beregningerne af koncentrationsændringerne med udgangspunkt i hele vandområdet på 1217 km² og alene på baggrund af 25 % af det kumulerede klapmateriale, som styrelsen har antaget fordeler sig uden for klappladsens areal på 0,566 km².

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Miljøstyrelsens tilgang til beregning af koncentrationsændringer i vandområdet ikke er i overensstemmelse med vandrammedirektivet. Nævnet har herved lagt vægt på, at det følger af EU-Domstolens dom i Land Nordrhein-Westfalen, at en stigning på et enkelt repræsentativt overvågningspunkt er tilstrækkeligt til at udgøre en forringelse.^[23] Det er ligeledes nævnets opfattelse, at styrelsens tilgang til beregning af koncentrationsændringer i vandområdet ikke er i overensstemmelse med styrelsens egen vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til overfladevand og havområder. Nævnet bemærker i den forbindelse, at det fremgår af vejledningen, at beregningen skal foretages ud fra et repræsentativt målepunkt.^[24]

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at det ikke på det foreliggende grundlag kan udelukkes, at klapningen af oprensningsmateriale fra Dybvig sejlrende i sig selv, eller i kumulation med øvrige klaptilladelse til vandområde 206, vil føre til en forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 206, Smålandsfarvandet, åbne del, som er i laveste tilstandsklasse (ikke-god). Den påklagede afgørelse lider dermed af en retlig mangel, hvorfor nævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 1. november 2023 og hjemviser sagen til fornyet behandling.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Miljøstyrelsen har i den påklagede afgørelse anført, at der ved klapning i vandområde 206 vil ske en hurtig opblanding af materialet med det sediment, der findes på stedet i forvejen, samt med det sediment, der transporteres langs bunden i vandfasen, som følge af den naturlige sedimentvandring. Styrelsen har efterfølgende i sine bemærkninger til klagen af 28. april 2025 anført, at den mulige påvirkning af vandområdets kemiske tilstand er beregnet på baggrund af et spild på 25 % af den totale restmængde fra 19 klaptilladelser, fordelt på de tilbageværende år, i de respektive tilladelsers gyldighedsperiode.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets vurdering, at der ikke kan opstilles og anvendes en generel regel for sedimentspredning i forbindelse med beregningen af koncentrationsændringen som følge af klapning. Efter nævnets opfattelse er der behov for at foretage en konkret vurdering, der tager højde for de forskellige faktorer, som sedimentspredningen er afhængig af, herunder forhold som anvendt klapteknik, strøm- og bølgeforhold (meteorologiske vinduer), geografiske forhold og sedimenttyper (klapmaterialets typiske kornstørrelse).

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker desuden, at det fremgår af Miljøstyrelsens FAQ-vejledning i FAQ 43, del III, at miljømyndigheden kun bør tillade en beregnet gennemsnitlig årlig stigning af koncentrationen i sedimentet som følge af en udledning. Hertil bemærker nævnet, at TBT og benz(a)pyren ikke bliver bionedbrudt inden for denne tidshorisont, og at arsen og nikkel ikke nedbrydes, hvorfor en beregning af koncentrationsændringen i gennemsnit over ét år ikke er retvisende.

Ved den fornyede behandling af sagen skal Miljøstyrelsen foretage en konkret vurdering af sedimentspredningen og dens betydning for beregningen af koncentrationsændringen. Styrelsen skal foretage denne vurdering inden for en årrække, der tager højde for det pågældende stofs bionedbrydelighed og klaptilladelsens varighed.

Miljøstyrelsen har på baggrund af beregningerne i tabellen gengivet i afsnit 2.4 vurderet, at ved den kumulative klapning af i alt 116.000 m³ oprensningsmateriale vil koncentrationen af TBT i sediment i vandområde 206 forøges fra 0,00732 mg/kg TS til 0,00733 mg/kg TS. Denne forøgelse vil ifølge styrelsens tabel dog ikke medføre en forringelse af den kemiske tilstand i vandområde 206, idet forøgelsen ikke overskrider 1 % af miljøkvalitetskravet i sediment tillagt den aktuelle baggrundskoncentration.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at det fremgår af Miljøstyrelsens FAQ-vejledning i FAQ 43, del III, og FAQ 44, at stigningen i en koncentration af et stof i sedimentet, hvor grænseværdien i forvejen er overskredet, ikke må stige på et repræsentativt målepunkt. Ved vurderingen af, om en stigning i sediment er målbar, kan miljømyndigheden ifølge vejledningen inddrage de almindeligt anvendte analysemetoder, der fremgår af analysekvalitetsbekendtgørelsen. Videre fremgår det, at stigningen derudover skal være mindst mulig og ikke mere end 1 % af værdien for miljø-kvalitetskravet for sediment.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse fremstår kriteriet om en maksimal stigning på 1 % således som et supplerende krav i forhold til vurderingen af, om der vil ske en stigning i koncentrationen og dermed en forringelse i vandrammedirektivets forstand.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at Miljøstyrelsen i deres bemærkninger af 28. april 2025 har lagt til grund, at resultatet af beregningerne viser, at klapning af en årlig mængde på 116.000 m³ samlet ikke vil medføre en forringelse i vandområde 206. I den tilhørende tabel fremgår det, at en yderligere forringelse forstås som 1 % af miljøkvalitetskravet tillagt den aktuelle koncentration.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse er der ikke fagligt belæg for at anvende et generelt kriterium om en maksimal stigning på 1 % af værdien for miljøkvalitetskravet for sediment som grundlag for at fastslå, om en beregnet koncentrationsstigning vil udgøre en forringelse. Efter nævnets opfattelse har et sådant kriterium hverken støtte i vandrammedirektivet, EU-Domstolens praksis, vejledninger fra EU eller de danske gennemførelsesregler.

Ved den fornyede behandling af sagen kan Miljøstyrelsen derfor ikke lægge vægt på den procentuelle ændring ved vurderingen af, om der vil ske en stigning i koncentrationen, der vil udgøre en forringelse i vandramme-direktivets forstand.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker herudover, at det fremgår af de genbesøgte data på vandplandata.dk, samt af Miljøstyrelsens bemærkninger til klagen af 28. april og 16. maj 2025, at miljøkvalitetskravet for benz(a)pyren og nikkel i sediment er overskredet i vandområde 206. Nævnet bemærker hertil, at det af sagens oplysninger fremgår, at koncentrationen af benz(a)pyren i vandområde 206 på 0,0273 mg/kg TS er højere end miljøkvalitetskravet i sediment på 0,007 mg/kg TS, og at koncentrationen af nikkel i vandområde 206 på 9,7 mg/kg TS er højere end miljøkvalitetskravet i sediment på 6,8 mg/kg TS.

Miljøstyrelsen har i høringssvar af 28. april 2025 anført, at de genbesøgte data på vandplandata.dk er en høringsversion af tilstandsvurderinger, miljøkvalitetskrav og koncentrationsdata, og at der på daværende tidspunkt ikke var behov for fornyede vurderinger på baggrund af disse data.

Ved den fornyede behandling af sagen skal Miljøstyrelsen foretage en konkret vurdering af betydningen af de genbesøgte data for vandområde 206 med henblik på at sikre, at klapningen ikke kan føre til en yderligere forringelse i relation til indholdet af benz(a)pyren og nikkel i vandområde 206.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Miljøstyrelsens afgørelse af 1. november 2023 om tilladelse til klapning af oprensingsmateriale fra Dybvig sejltrende på klapplads K_033_03 i Smålandsfarvandets åbne del, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 147 af 19. februar 2024 om beskyttelse af havmiljøet.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet som senest ændret ved lov nr. 640 af 11. juni 2024 om ændring af lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] Jf. bilag 2, tabel 3.1. Miljømål for Kystvande i bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljø-mål for overfladevandområde og grundvandsforekomster.

[5] Den 15. juni 2023 offentliggjorde Miljøministeriet vandområdeplanerne for tredje planperiode (2021-2027). Se herom på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljøs hjemmeside – link hertil: <https://sgavmst.dk/vandmiljoe/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplanerne-2021-2027/vandomraadeplanerne-2021-2027>.

[6] Link hertil: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

[7] Se link til MiljøGIS for høring af genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027: <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3genbesoeg2024>.

[8] Se link til Vandplandata (genbesøg af vandområdeplanerne): <https://vandplandata.dk/vp3genbesoeg2024/vandomraade>.

[9] Jf. § 15, nr. 4, i bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

[10] Jf. § 15, stk. 5, i bekendtgørelse nr. 1514 af 25. juni 2021 om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen.

[11] Bekendtgørelse nr. 516 af 23. april 2020 om bypass, nyttiggørelse og klapning af optaget havbundsmateriale.

[12] Lovbekendtgørelse nr. 126 af 26. januar 2017 om lov om vandplanlægning.

[13] Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammet for vandområdedistrikter.

[14] Bekendtgørelse nr. 796 af 13. juni 2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand.

[15] Se EU-Domstolens dom af 1. juli 2015, sag C-461/13, Weser, præmis 50 og 69.

[16] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 94-96.

[17] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 100, 101 og 108.

[18] Direktiv 2006/118 af 12. december 2006 fastsætter efter artikel 1 specifikke foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med forurening af grundvand, jf. artikel 17, stk. 1 og 2 i vandrammedirektivet. Kvalitetskravene for grundvand er fastlagt i direktivets bilag 1, jf. artikel 3, stk. 1.

[19] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 110.

[20] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 118.

[21] EU-Domstolens dom af 5. maj 2022, sag C-525/20, Association France Nature Environnement, præmis 42 og 45.

[22] https://mst.dk/media/5sapaa4r/arsen_7440-38-2.pdf.

[23] EU-Domstolens dom af 28. maj 2020, sag C-535/18, Land Nordrhein-Westfalen, præmis 118.

[24] Miljøministeriets Vejledning til bekendtgørelse om krav til udledning af visse forurenende stoffer til overfladevand og havområder med ofte stillede spørgsmål og svar, offentliggjort 4. april 2025. FAQ 43, del III.

Lovområder:

Havmiljøloven